

וכן, אם שחטן **בצפון** (11) כמצותן, וקיבל דמן בדרום שלא כמצותן,

הולכה וזריקה], צריכות להעשות ביום, וזרק דמן בלילה, שלא כמצותן,

וכן, אם שחט אותן ביום כמצותן (12) [כל עבודות הקרבנות, שחיטה, קבלת הדם,

וכן (13) אם שחט בלילה, קודם אור הבוקר, שלא כמצותן, וזרק דמם ביום,

אינו לפי הסדר של התנא. שהרי כבר מבואר שסגנון התנא הוא בלשון "לא זו אף זו", ואם כן, כאשר זרק בלילה, פסולו מרובה יותר משחט בלילה, שהרי עיקר מעשי העבודה הם מקבלה ואילך, כנ"ל. ואם בפסול גדול כזה יש בהם מעילה, ואינו כמי שחנק אותם, כל שכן, כאשר רק שחט בלילה. ולמה הוצרכה המשנה להשמיענו שיש בהם מעילה?

והתוס' מציעים להפוך הגירסא במשנה וכן יש לגרוס: שחט בלילה וזרק ביום, שחט ביום וזרק בלילה. [ועיין בגמרא בתחילה הסוגיא, ושם גרס הפירוש המיוחס לרש"י סדר ה"צריכותא" במשנה בהתאם לגירסא זו. ועיין שם בהערה 33]. ועתה מבואר היטב, שהתנא בא להשמיענו, שעל אף שזרק בלילה, בכל זאת אינו כמו שחנק אותם, ויש בהן מעילה.

השיטה מקובצת והרש"ש והתפארת ישראל מבארים, שאין צריך להפוך הגירסא, ואף לפי גירסתנו אתי שפיר. כי כשם שאם הקרבן פסול ביותר, יש הוה אמינא לומר שאין בו מעילה, דהוי כמי שחנקו, כן גם, מאידך גיסא, כשהקרבן כשר יותר יש צד לומר שאין בו מעילה, כי קרבן כשר הרי יוצא מידי מעילה, כמבואר.

וכן תבואר המשנה: אם שחט ביום וזרק בלילה, ועבודתה העיקרית נעשתה בלילה, והקרבן רחוק יותר מלהיות קרבן כשר, הילכך יש בו מעילה, כי אין בו שעת היתר לכהנים, ועדיין נקרא "קדשי ה'". אבל, אם שחט בלילה וזרק ביום, שעבודתה העיקרית נעשתה בכשרות — היה עולה על הדעת לומר, שהקרבן קרוב יותר להיות כשר, וממילא, מתוך כשרותו

11. בגמרא מבואר, שהתנא נוקט בלשון "לא זו אף זו". דהיינו שמקודם נוקט את הפשוט ואחר כך את המחודש. כי כאשר קיבל הדם בדרום, עשה את עבודתו שלא כמצוותה, יותר מאשר כששחט בדרום, הואיל ועיקר עבודות הקרבנות מתחילות מקבלת הדם ואילך, שהרי שחיטה כשרה בזר, ורק מקבלה ואילך יש מצות כהונה, ופסולה בזר. ולכן, אם שחטן בדרום וקבל דמם בצפון, אין כל כך חידוש במשנתנו לומר שמועלין בהם, כיון שעיקר העבודה, מקבלה ואילך, עשה כתיקנה, אינו כמי שחנק אותם, ועבודה זו הכניסתם לכלל "קדשי ה'". אבל אם קיבל דמם בדרום, שעיקר העבודה עשה שלא כתיקנה, היה עולה על הדעת לומר שהיות והקרבן פסול יותר, הוי כאילו חנק אותם, והילכך אין בהם מעילה, לכן משמיעה לנו המשנה שבכל זאת מועלין בה, ואינו כמי שחנק אותם, מהטעם המבואר בגמרא.

12. בהמשך להערה הקודמת, מבארת הגמרא שגם כאן נקט התנא בלשון "לא זו אף זו", כי כששחטם או קיבל הדם בדרום, אף שהקרבן פסול, על כל פנים, שניהם היו ביום, ולפחות קדשים קלים כשרים בדרום [וכמו שיבואר]. אבל כשעשה אחת מהעבודות בלילה, ולילה אינו זמן הקרבה כלל, ועשה אותו שלא כמצותן, ואין שום אפשרות להקריב שום קרבן בלילה, היה עולה על הדעת לומר, שהוי כאילו חנק אותם, והילכך אין בהם מעילה, ולכן משמיעה לנו המשנה, שבכל זאת יש בהם מעילה, ואינו כמי שחנקו, והטעם יבואר בגמרא.

13. בהמשך להערה הקודמת, הקשו התוס':